

Avdelningen för forskning, innovation och affärsutveckling

# Innovationskluster för ett hållbart och robust energisystem

Energimyndigheten utlyser cirka 45 miljoner kronor för innovationskluster i syfte att påskynda omställningstakten till ett hållbart och robust energisystem.

## Innehåll

1	Om utlysningen	3
	Innovationsklusters verksamhet .....	3
	Utmaningsområden .....	4
	Tematiska områden .....	4
2	Viktiga datum	6
3	Vem kan söka?	6
4	Hur bedömer vi din ansökan?	7
5	Detta ska finnas med i ansökan	8
6	Så här ansöker du	8
7	Så mycket stöd kan du få	9
	Stödberättigade kostnader .....	9
	Villkor .....	9
8	Vad händer efter att du lämnat in ansökan?	10
9	Utlysningen är en del av fler av Energimyndighetens tematiska forskningsprogram	11
10	Angränsande insatser	11
11	Om du har frågor	12
	Bilaga 1 – allmänna villkor för stöd	13
	3.1 Allmänna krav .....	14
	3.2 Särskilt om lönekostnader .....	15
	3.3 Särskilt om indirekta kostnader .....	15
	3.4 Särskilt om konsultkostnader .....	16

# 1 Om utlysningen

I syfte att påskynda omställningstakten till ett hållbart och robust energisystem utlyser Energimyndigheten ca 45 miljoner kronor för etablering av innovationskluster. Utlysningen riktar sig till aktörer som vill ta sig an och samverka kring ett eller flera adresserade utmaningsområden. Sista ansökningsdag är 13 november 2024.

Energimyndigheten vill att de innovationskluster<sup>1</sup> som beviljas ska bidra till energi- och klimatomställningen genom att skapa förutsättningar för nya aktörskonstellationer och affärsmodeller, identifiera nya behov, dela kunskap och erfarenheter samt övervinna hinder.

För att ditt förslag till innovationskluster ska kunna beviljas stöd måste det möta utmaningar inom ett eller flera av utlysningens **utmaningsområden** och samtidigt ligga inom ett eller flera av utlysningens **tematiska områden**. Valet av både utmaningsområde och tematiskt område ska motiveras i ansökan.

## Innovationsklusters verksamhet

Innovationskluster ska arbeta för att:

- Samla aktörer (till exempel beslutsfattare, avnämare, behovsägare, FoU-utförare med flera) kring gemensamma behov och målsättningar.
- Sprida kunskap och resultat samt energi-, klimat- och resurseffektiva innovationer.

Den som söker har möjlighet att inom ramarna för punkterna ovan inkomma med egna idéer och förslag på hur verksamheten inom innovationsklustret kan utformas och riktas. Innovationskluster kan exempelvis:

- Bidra till att aktörer med olika kompetenser skapar samarbetskonsortier som ska lösa gemensamma problem och utmaningar.
- Bidra till kunskapsöverföring, nätverkande, informationsspridning, resursmobilisering och samarbete bland företag och andra organisationer i innovationsklustret.
- Identifiera viktiga knäckfrågor inom området.
- Främja tvärdisciplinärt och tvärsektorielt samarbete som skapar nya värdekedjor och bransch- och sektoröverskridande kopplingar.
- Främja kommersialisering av nya innovativa lösningar, gärna i konstellationer där både små och stora företag ingår.

<sup>1</sup> Innovationskluster är strukturer eller organiserade grupperingar av oberoende parter (såsom innovativa nystartade företag, små, medelstora och stora företag, forskningsinstitut, organisationer för kunskapspridning, icke-vinstdrivande organisationer och andra relaterade ekonomiska aktörer) som är avsedda att stimulera innovativ verksamhet genom att främja intensiv samverkan, gemensam användning av utrustning och kunskapsutbyte och genom att bidra effektivt till kunskapsöverföring, nätverksbyggande, informationsspridning och samarbete mellan företagen och de andra organisationerna i innovationsklustret.  
(Artikel 2 punkt 92 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget.)

- Främja internationellt samarbete inom området och att internationella, tvärssektoriella konsortier bildas.

### Utmaningsområden

Du/ni kan söka finansiering för innovationskluster måste bidra till ett eller flera av dessa utmaningsområden:

- **Teknik och hållbara värdekedjor för energiomställning och konkurrenskraft:** Innovationskluster som kan samla aktörer kring utveckling och främjande av teknik och hållbara värdekedjor för energiomställningen. Innovationsklustret ska bidra till att skapa nätverk, sprida kunskap och erfarenheter samt identifiera och arbeta för att lösa gemensamma utmaningar.
- **Accelererad omställning genom systemdemonstrationer och affärsutveckling:** Innovationskluster som kan främja affärsutveckling och systemdemonstrationer på en strategisk nivå. Klustren ska fokusera på att samla aktörer, sprida kunskap och erfarenheter kring beteendenormer, kultur, regelverk samt främja samverkan för att minska tekniska och kommersiella risker och öka samhällsacceptans.
- **Resilient och robust energisystem:** Innovationskluster som kan bidra till ett fossilfritt, resurseffektivt och digitaliserat energisystem genom samverkan och kunskapsspridning. Innovationsklustret ska samla olika aktörer för att dela kunskap och erfarenheter, identifiera risker och hotbilder samt bidra till utvecklingen av lösningar för att förbättra systemets flexibilitet, robusthet och kapacitet.
- **Styrning, målkonflikter och utvecklingsvägar för energisystemet:** Innovationskluster som kan analysera och adresserar utmaningar kopplade till styrning, vägval och målkonflikter i energisystemet. Klustren ska främja tvärdisciplinärt samarbete samt sprida kunskap och erfarenheter för att stödja planering och policyutveckling.
- **Förstärkt kompetens för energiomställning:** Innovationskluster som kan bidra till stärkt kompetensförsörjningen för energiomställningen. Klustren ska samla aktörer för att dela kunskap och erfarenheter, främja samverkan mellan forskare, företag och offentlig sektor. Genom att stödja nätverkande och kunskapsöverföring bidrar klustren till att möta framtida kompetensbehov.

### Tematiska områden

Utlysningen är en gemensam satsning från flera av Energimyndighetens tematiska forskningsprogram. Den tematiska inriktningen för utlysningen beskrivs utifrån ett antal tematiska områdena. Det är möjligt att ansöka om stöd inom ett specifikt område, en kombination av flera områden, eller inom skärningspunkten mellan olika områden. Dessa tematiska områden kommer att i

denna utlysning representeras av några av Energimyndighetens forsknings- och innovationsprogram. Dina val av tematiska områden ska motiveras i ansökan.

- **Elsystem:** Programmet [Framtidens elsystem](#) finansierar forsknings- och innovationsprojekt som belyser utmaningar kopplade till elproduktion, elanvändning och framtidens elnät.
- **Bioenergi:** Programmet [Bio+](#) finansierar forskning och innovation relaterad till hur biomassa, bioenergi samt bioekonomi och biobaserade värdekedjor kan bidra till de energi- och klimatpolitiska, forskningspolitiska och näringspolitiska målen.
- **Industri:** Programmet [Industrins energi- och klimatomställning](#) är en av Energimyndighetens satsningar på forsknings- och utvecklingsprojekt relaterat till industrins omställning. Programmet finansierar forsknings- och utvecklingsprojekt inom områdena: Energi- och resurseffektiva produktionsprocesser, Nettonollutsläpp från industrins processer, Hållbart företagande inom industrin samt Energi- och klimatsmarta material och produkter.
- **Transportsystem:** Programmet [Hållbara transportsystem](#) finansierar den forskning som ur ett systemperspektiv har störst potential att skapa ett fossilfritt, transporteffektivt och resurseffektivt transportsystem. De utmaningar som adresseras inkluderar förutom teknikutveckling även samverkan mellan samhällsaktörer och strukturer där styrmedel, planeringsfrågor och aktörers beteenden och vanor är centrala delar.
- **Värme och kyla:** Programmet [Termo](#) bidrar till energiomställningen genom att utveckla den kunskap, kompetens och de innovationer som behövs för att värme- och kylsektorn ska kunna integreras som en del av ett fossilfritt och resurseffektivt energisystem. Programmet fokuserar på teknik- och systemlösningar, resurseffektivitet och cirkulära system, försörjningstrygghet samt lösningar som främjar ett samspel inom energisystemet med utgångspunkt i värme och kyla.
- **Bebyggelse:** Programmet [Resurseffektiv bebyggelse](#) omfattar energianvändning inom den byggda miljön över hela livs cyklern och ska bidra till att bebyggelsen utvecklas från en passiv mottagare av energi till en aktiv och flexibel nod i energisystemet, där byggnader både delar, lagrar, producerar och använder energi. Området inkluderar både bostäder och lokaler över hela livs cyklern, människors livsstilar, val och vanor, byggnaders produktion, renovering och ombyggnad samt rivning.

Du kan läsa mer om respektive program under rubrik [Utlysningen är en del av fler av Energimyndighetens tematiska forskningsprogram](#).

## 2 Viktiga datum

Tidplan för inlämning av ansökan, för beslut och startdatum för projekt finns i tabellen nedan.

Sista dag för ansökan	Tidigaste projektstart	Senast projektstart	Projektet avslutas senast	Beslut planeras i
2024-11-13	2025-03-01	2025-06-01	2027-12-31	februari 2025

Mina sidor öppnar för ansökningar den 19 juni 2024. På Mina sidor heter utlysningen **”Innovationskluster för ett hållbart och robust energisystem”**.

## 3 Vem kan söka?

Utlysningen riktar sig till alla aktörer som kan koordinera innovationsklusterverksamhet i enlighet med utlysningens inriktning. Klusterorganisationen (dvs. koordinatören eller ”huvudsökanden”) kan vara en aktör som bedriver ekonomisk och/eller icke-ekonomisk verksamhet, till exempel:

- företag
- offentlig sektor
- branschorganisationer
- universitet och högskolor
- stiftelser eller institut med koppling till de angivna områdena.

Innovationskluster organiseras i en gemensam öppen plattform i syfte att uppnå större effektivitet och resultat av samarbetet bland klustermedlemmar. Detta ska skapa förutsättningar för att kunna identifiera gemensamma utmaningar och föreslå lösningar på dessa. Innovationsklustrets medlemmar ska samfinansiera innovationsklustrets aktiviteter, exempelvis genom en fastlagd årsavgift. Innovationsklustret ska vara öppet för att fler finansierande medlemmar ansluter under projektperioden och ska arbeta transparent och icke-diskriminerande. Innovationsklustrets koordinator (klusterorganisationen) ska vara en svensk juridisk person med säte i Sverige och ha i uppdrag att koordinera och leda innovationsklustret. Med svensk juridisk person likställs i detta avseende utländsk organisation som har filial eller driftställe i Sverige.

Medlemsorganisationerna ska stödja mål, strategi och aktiviteter i innovationsklustret genom deltagande i en eller flera arbetsgrupper och/eller tillhandahållande av information och teknik samt samfinansiera innovationsklustret genom kontanta medlemsavgifter. Medlemsorganisationerna står för egna kostnader avseende exempelvis resekostnader och arbetstid. Dessa kostnader räknas inte som samfinansiering av innovationsklustret.

För mer information om innovationsklustrets stödgrundande kostnader, stödnivå och finansiering, se under rubriken: [Så mycket stöd kan du få](#).

## 4 Hur bedömer vi din ansökan?

Nedan följer en beskrivning av de kriterier som din projektansökan bedöms utifrån, samt utvalda vägledande frågeställningar som kopplar till varje kriterium.

### 1. Innovationspotential (viktas 30 %)

- I vilken grad bidrar klusterverksamheten till att hantera utmaningar inom ett eller flera av utlysningens fem utmaningsområden (se avsnitt 1)?
- I vilken utsträckning påskyndar klusterverksamheten utvecklingen och användningen av nya lösningar och innovationer inom energisektorn?
- I vilken omfattning är innovationsklusters verksamhet innovativ med avseende på ämnesområde och aktörskonstellation?

### 2. Genomförbarhet (viktas 20 %)

- I vilken grad är innovationsklustrets mål mätbara, konkreta, väldefinierade och rimligt ambitiösa?
- Hur väl beskrivs innovationsklustret sina aktiviteter, inklusive deras bidrag till innovationsklustrets övergripande målsättningar?
- I vilken grad är innovationsklustrets omfattning, tidplan och budget realistisk i förhållande till de uppsatta målen?
- I vilken grad besitter klusterorganisationen nödvändig kompetens för att effektivt genomföra sina aktiviteter?

### 3. Samverkan (viktas 20 %)

- I vilken grad uppvisar genomförandeplanen konkret, väldefinierade och realistiska aktiviteter för etablering av samverkan?
- I vilken grad uppvisar genomförandeplanen en konkret plan för rekrytering av nya medlemmar till innovationsklustret?
- I vilken grad uppvisar klusterorganisationen samt deltagarna samarbetsförmåga för att förverkliga genomförandeplanen?
- I vilken grad stimulerar innovationsklustrets huvudaktiviteter samverkan mellan branscher, sektorer, t ex mellan näringsliv, akademi, forskningsinstitut och offentlig sektor?

### 4. Nyttiggörande (viktas 20 %)

- Hur väl utarbetad är planen för dialogskapande samt resultatspridning till behovsägare, forskargrupper samt relevanta intressenter under innovationsklustrets gång?
- I vilken omfattning finns strategier/handlingsplaner för att säkerställa att resultaten används samt implementeras för att skapa verklig nytta?

## 5. Jämställdhet och mångfald (viktas 10 %)

- Hur väl redogörs för relevansen av köns- samt genusperspektiv inom innovationsklustret och hur detta integreras i genomförandet?
- I vilken grad beaktas jämställdhet vid projektgruppens sammansättning, arbetsfördelning samt arbetsvillkor?
- Hur väl beaktar sökande jämställdheten vid sammansättning av projektgruppen, vid val av projektledare och vid projektets genomförande, innehåll, samt i dess mål och effekter?

## 5 Detta ska finnas med i ansökan

Var noga när du skriver din ansökan och bifoga relevant material. För den här utlysningen gäller utöver den information som efterfrågas i ansökningsformuläret även en obligatorisk bilaga.

Den här utlysningen har **en obligatorisk** bilaga:

- Projektledarens och andra nyckelpersoners CV om max en A4-sida vardera.

Bifoga även eventuella figurer och bilder som du hänvisar till i texten. Observera att beskrivningen av innovationsklustret ska framgå av ansökningsformuläret och ska inte bifogas som bilaga. Bilagorna ska tydligt komplettera ansökningsformuläret och inte innehålla samma information som ansökningsformuläret.

## 6 Så här ansöker du

Följ dessa steg så går handläggningen av din ansökan snabbare:

1. Använd e-tjänsten ”Finansiering av forskning och innovation” på **Mina sidor** för att skriva din ansökan (<https://minasidor.energimyndigheten.se>)
2. Börja med att ansöka om **behörighet att få företräda koordinatören**, det vill säga den organisation som ska samordna projektet, som ska ta emot stödet från Energimyndigheten och som ska vidarebefordra stöd till de eventuellt övriga stödmottagare som deltar i projektet. **Ansök om behörighet i god tid**, eftersom det kan ta ett par dagar att få behörigheten. Du får ett mejl när er ansökan om behörighet har godkänts.
3. När du har fått behörighet till e-tjänsten har du tillgång till formuläret ”Ansökan om finansiering av forskning och innovation”, som du ska fylla i och skicka in.



## 7 Så mycket stöd kan du få

I denna utlysning finns totalt cirka **45 miljoner kronor tillgängliga** för de innovationskluster som beviljas stöd. Högst tillåtna sökt stöd per innovationskluster är **5 miljoner kronor**. Bidrag beviljas för **maximalt 50 procent** av varje projektparts stödberättigande kostnader. Observera därtill att det inte är möjligt att söka stöd för åtgärder eller aktiviteter som redan har påbörjats.

### Stödberättigade kostnader

Finansiering av innovationskluster sker genom bidrag. Bidrag till organisationer som bedriver ekonomisk verksamhet omfattas av [regler om statligt stöd](#). Reglerna styr bland annat vilka typer av kostnader och hur stor andel av dem som får täckas genom bidrag. Vilka kostnader som är stödberättigande framgår av kommissionens förordning 651/2014 (GBER) artikel 27.

Stöd till innovationskluster kan lämnas på två sätt: **Investeringsstöd** och **stöd för driftkostnader**.

- **Investeringsstöd:** Kan beviljas för uppförande eller utvidgning av innovationskluster. De stödberättigande kostnaderna ska utgöras av kostnaderna för investeringar i immateriella och materiella tillgångar.
- **Stöd för driftkostnader:** kan lämnas för personal- och administrationskostnader om kostnaderna avser något av följande:
  - Aktivering av innovationsklustret för att underlätta samarbete, informationsutbyte och tillhandahållande eller kanalisering av specialiserade och kundanpassade stödtjänster för företag.
  - Marknadsföring av innovationsklustret för att höja nya företags eller organisationers deltagande och för att öka synligheten.
  - Förvaltning av innovationsklustret utrustning. Organisering av utbildningsprogram, seminarier och konferenser för att stimulera kunskapsutbyte, nätverksbyggande och gränsöverskridande samarbete.

Konsultkostnader är stödberättigande förutsatt att de avser någon ovan aktiviteter/tjänster.

### Särskilda villkor för innovationskluster

För att stöd ska få lämnas krävs att innovationsklustret iakttar vissa villkor:

- Avgifterna för att använda innovationsklustrets anläggningar och delta i innovationsklustrets verksamhet ska motsvara marknadspriserna eller återspegla kostnaderna för användning eller deltagande.

- Tillträdet till innovationsklustrets verksamheter, liksom eventuella lokaler och anläggningar, ska vara öppet för flera användare och beviljas på ett transparent och icke-diskriminerande sätt. Företag som har finansierat minst 10 procent av innovationsklustrets investeringskostnader kan dock beviljas förmånligare tillträde på fördelaktigare villkor. För att undvika överkompensation ska sådant tillträde stå i proportion till företagets bidrag till investeringskostnaderna och dess villkor ska göras tillgängliga för allmänheten.
- Driftstöd får beviljas under högst tio år, räknat från startdatum för det första stödet som lämnas till innovationsklustret.

För utförligare information om stödnivåer, stödberättigande kostnader och typ av verksamhet se Bilaga 1 – allmänna villkor för stöd

## 8 Vad händer efter att du lämnat in ansökan?

Er ansökan kommer att utvärderas enligt en given bedömningsprocess som består av följande fyra steg:

1. Kontroll att ansökan uppfyller grundläggande formaliakrav specificerade i utlysningen.
2. Utvärdering av bedömare, där varje bedömare gör en enskild granskning av ett antal ansökningar. Utlåtande samt betyg ges för varje bedömningskriterium i en 5-gradig skala. Minst tre bedömare granskar varje ansökan.
3. Ett bedömningsmöte med bedömarna där de individuella bedömningarna kompletteras med en dialog kring varje ansökan.
4. Energimyndigheten gör en sammanvägning och slutlig bedömning av ansökningarna där bedömarnas utlåtanden och betyg inkluderas. I sammanvägning beaktas bland annat fördelning mellan utlysningens utmaningsområden, tematiska områden, budget, aktörers sammansättning samt angränsande insatser.
5. Vi godkänner inte kompletteringar efter sista ansökningsdatum, bortsett från sådana som vi uttryckligen ber om. Energimyndigheten kan komma att begära att du lämnar in en komplettering av ansökan om vi finner skäl för det.

Energimyndigheten fattar därefter beslut om bifall eller avslag för er ansökan och beaktar då utfallet av de fyra bedömningsstegen. Du får kort därefter ett besked av oss om vilket beslut som fattats och skäl till beslutet. Du kan följa vad som händer i ditt ärende på Mina sidor.

## 9 Utlysningen är en del av fler av Energimyndighetens tematiska forskningsprogram

Utlysningen är en gemensam satsning från flera av Energimyndighetens tematiska forskningsprogram. Här kan du läsa mer om programmen:

- Elsystem: [Framtidens elsystem \(energimyndigheten.se\)](https://www.energimyndigheten.se/ramtidsens-elsystem)
- Industri: [Industrins energi- och klimatomställning \(energimyndigheten.se\)](https://www.energimyndigheten.se/industrins-energi-och-klimatomstallning)
- Bioenergi: [Bio+ \(energimyndigheten.se\)](https://www.energimyndigheten.se/bio-plus)
- Transportsystem: [Hållbara Transportsystem \(energimyndigheten.se\)](https://www.energimyndigheten.se/hallbara-transportsystem)
- Värme- och kyla: [Termoprogrammet \(energimyndigheten.se\)](https://www.energimyndigheten.se/termoprogrammet)
- Bebyggelse: [Resurseffektiv bebyggelse \(energimyndigheten.se\)](https://www.energimyndigheten.se/resurseffektiv-bebyggelse)

## 10 Angränsande insatser

Hos Energimyndigheten och hos andra offentliga forskningsfinansiärer, såsom Formas och Vinnova, finns insatser som syftar till att samla aktörer kring specifika frågeställningar. Exempel på sådana satsningar är Impact Innovation, kompetenscentrum och pågående innovationskluster.

Om ditt innovationskluster har ett tydligt fokus på områden som redan behandlas inom pågående satsningar, måste du i din ansökan motivera behovet av ytterligare verksamhet inom samma område. För att undvika överlappning har vi sammanställt en lista över aktuella satsningar som du kan läsa.

1. Impact innovation: [Impact Innovation \(vinnova.se\)](https://www.vinnova.se/impact-innovation)
2. Kompetenscentrum: [Kompetenscentrum \(energimyndigheten.se\)](https://www.energimyndigheten.se/kompetenscentrum)

Notera att listan inte är fullständig. Det är ditt ansvar som sökande att genomföra en omvärldsanalys för att hitta din specifika inriktning och säkerställa att den inte överlappar med befintliga satsningar.

## 11 Om du har frågor

Vi på Energimyndigheten svarar gärna på eventuella frågor om utlysningen. Vi får dock inte kommentera projektidéer eller lämna rekommendationer.

Tänk på att det brukar vara många som kontaktar oss sista dagen som utlysningen är öppen och att det därför kan vara svårare att få hjälp då. Energimyndigheten finns endast tillgänglig för frågor fram till klockan 16.00, därefter kan du inte räkna med att få hjälp och stöd.

Frågor skickas i första hand till utlysningens funktionsbrevlåda:

[termo@energimyndigheten.se](mailto:termo@energimyndigheten.se)

Du kan även kontakta någon av handläggarna som arbetar med utlysningen:

Björn Larsson, [bjorn.larsson@energimyndigheten.se](mailto:bjorn.larsson@energimyndigheten.se), 016-544 23 29

Catharina Norberg, [catharina...@energimyndigheten.se](mailto:catharina...@energimyndigheten.se), 016-544 20 98

Vera Nemanova, [Vera.Ne...@energimyndigheten.se](mailto:Vera.Ne...@energimyndigheten.se), 016-544 22 83

Notera att listan över handläggarna i detta dokument inte uppdateras under utlysningens gång. Vänligen se utlysningens hemsida och rubriken 'Kontakt' för aktuell information.

## Bilaga 1 – allmänna villkor för stöd

De villkor som gäller för beviljade projekt kommer att framgå av Energimyndighetens beslut om beviljat stöd. Nedan ges en beskrivning av villkoren

### Definitioner

Med *stödmottagare* avses i dessa villkor den organisation eller de organisationer som enligt Energimyndighetens beslut tar emot stöd från Energimyndigheten.

Vid projekt med flera deltagande organisationer avses med *projektpart* de organisationer som deltar i projektet (dock ej organisationer som utför konsultuppdrag för stödmottagarens räkning).

Vid projekt med flera projektparter avses med *koordinator* den projektpart som samordnar projektet, tar emot stödet från Energimyndigheten och som vidarebefordrar stöd till övriga stödmottagare som deltar i projektet i enlighet med Energimyndighetens beslut.

### 1 § Allmänt

Stödet beviljas för att finansiera genomförandet av det projekt som anges i Energimyndighetens beslut om stöd.

Stödmottagarna har rätt till beslutade medel endast om Energimyndigheten får erforderliga medel från regeringen.

Stödmottagaren ska finansiera den del av kostnaderna som inte täcks av stödet från Energimyndigheten med egna medel eller med medel från annan finansiär. Stödmottagaren ansvarar för finansiering av kostnadsökningar som uppstår under projekttiden.

Vid all presentation av projektet ska det anges att arbetet utförts med stöd från Energimyndigheten (namnet återges på engelska med Swedish Energy Agency).

### 2 § Koordinators åtaganden vid projekt med flera projektparter

Vid projekt med flera projektparter har koordinatören följande åtaganden, utöver vad som gäller för samtliga stödmottagare. Det åligger koordinatören

- att ha behörighet att företräda övriga stödmottagare avseende projektet i förhållande till Energimyndigheten
- att ta emot Energimyndighetens utbetalning av stöd
- att överföra Energimyndighetens stöd till övriga stödmottagare i enlighet med myndighetens beslut om stöd

- att på Energimyndighetens begäran styrka hur varje utbetalning har fördelats mellan de olika stödmottagarna
- att omgående till övriga stödmottagare vidarebefordra Energimyndighetens beslut, ändringsbeslut och annan för stödmottagare relevant information från Energimyndigheten
- att under projekttiden rapportera enligt Energimyndighetens beslut och anvisningar i enlighet med 7 §
- att säkerställa att Energimyndigheten omedelbart underrättas om sådana omständigheter uppstår som framgår av 8 §
- att ansöka om ändringar i projektet i enlighet med 8 §.

### 3 § Stödberättigande kostnader

#### 3.1 Allmänna krav

Med stödberättigande kostnader menas de kostnader som stödet från Energimyndigheten beräknas på. Vilka kostnader som är stödberättigande i ett projekt och hur stor andel av dessa kostnader som stödmottagaren kan få stöd för beror på vilken stödgrund Energimyndigheten har fattat sitt beslut om stöd mot. Stödgrunden framgår av Energimyndighetens beslut.

För att en kostnad ska vara stödberättigande gäller dessa allmänna krav:

- Kostnaden ska vara skälig.
- Kostnaden ska ha uppkommit för genomförandet av projektet.
- Kostnaden ska vara faktisk och reviderbar, vilket innebär att den ska kunna återfinnas i stödmottagarens bokföring. En stödmottagare kan till exempel inte få stöd för arbete som utförs utan lön. Kostnaden får inte heller vara uppskattad.
- Kostnaden ska bäras av stödmottagaren, vilket innebär att en stödmottagare bara får ta upp sina egna bokförda kostnader.
- Kostnaden ska vara fastställd i enlighet med god redovisningssed.
- Kostnaden ska ha uppkommit i projektet och under den projekttid som framgår av beslutet. Kostnader som uppkommit före eller efter den i beslutet angivna projekttiden är inte stödberättigande.

I stödmottagarens bokföring ska projektkostnaderna vara redovisade på ett sådant sätt att de går att särskilja från stödmottagarens övriga transaktioner.

### 3.2 Särskilt om lönekostnader

Direkta kostnader för personal (bruttolön och lönebikostnad) ska redovisas som lönekostnader i den omfattning som dessa personer arbetar i projektet. Med lönebikostnader avses sociala avgifter enligt lag, obligatoriska pensionsavsättningar, obligatoriska försäkringar och avgifter samt semesterersättning. Lönekostnaden ska vara reviderbar. Tidsredovisning ska kunna visas upp på begäran av Energimyndigheten.

- *Stödmottagare som är universitet och högskolor* kan få stöd för direkta lönekostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar.
- För *övriga stödmottagare* (som inte är universitet eller högskolor) gäller att de totala stödberättigande lönekostnaderna kan uppgå till en genomsnittlig kostnad om maximalt 800 kr/timme. Kostnaden ska i enlighet med de allmänna kraven i 3.1 vara faktisk, vilket innebär att kostnaden *inte* får vara en schablon. Det innebär att om de faktiska lönekostnaderna är högre än 800 kr/timme, är högst 800 kr/timme stödberättigande. Omvänt gäller att om de faktiska kostnaderna understiger 800 kr/timme, ska de lägre, faktiska kostnaderna tas upp. Genomsnittlig kostnad betyder att om en stödmottagare har flera personer med olika lönenivåer som arbetar i projektet, får den genomsnittliga lönekostnaden uppgå till högst 800 kr/timme för att vara stödberättigande. Beräkningen ska göras utifrån de totala faktiska lönekostnaderna delat med totalt antal timmar nedlagda i projektet. Om resultatet vid beräkningen överstiger 800 kr/timme, ska lönekostnaderna minskas vid redovisning till Energimyndigheten.

### 3.3 Särskilt om indirekta kostnader

Indirekta kostnader (overhead-kostnader) är allmänna omkostnader som inte uppkommer som en omedelbar följd av projektet under projektiden. Detta gäller t.ex. löner och arvoden till personal som inte arbetar specifikt med projektet (såsom personal som arbetar med ekonomi eller administration som inte är projektspecifik), kontorsmaterial och IT-system.

- *Stödmottagare som är universitet och högskolor* kan få stöd för indirekta kostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar.
- *Stödmottagare som inte bedriver ekonomisk verksamhet* kan få stöd för indirekta kostnader med högst 30 % på sina stödberättigande direkta kostnader för personal (lön och lönebikostnader). Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, förutsatt att projektet genomförs i den icke-ekonomiska verksamheten och att stödmottagaren tydligt särskiljer sin icke-ekonomiska verksamhet, dess kostnader och finansiering från sin ekonomiska verksamhet. *Stödmottagare som bedriver ekonomisk verksamhet* (stödmottagare som bedriver företag) kan inte få stöd för indirekta kostnader. Detta gäller också om en stödmottagare bedriver

både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, om projektet genomförs i den ekonomiska verksamheten.

### **3.4 Särskilt om konsultkostnader**

Konsultkostnader är stödberättigande förutsatt att de avser någon av aktiviteterna eller tjänsterna som beskrivs under driftkostnader i avsnittet Så mycket stöd kan du få.

Ersättning till personer som inte är anställda av en stödmottagare ska redovisas som köpta tjänster (konsultkostnader). Ersättning för köpta tjänster ska vara marknadsmässig. Projektpart får inom projektet inte vara underleverantör till annan projektpart.

### **4 § Utbetalning av bidrag**

Utbetalningsplanen framgår av beslutet om stöd. Utbetalning av bidrag sker utan föregående rekvisition om inte annat framgår av beslutet. Bidraget täcker mervärdesskatt endast då denna uppkommer som nettokostnad hos stödmottagaren. Stödmottagaren ska skicka in verifikationer för de redovisade kostnaderna om Energimyndigheten begär det. Energimyndigheten har rätt att hålla inne utbetalningar av stöd om stödmottagaren inte har arbetat upp minst 90 procent av tidigare utbetalda medel i samma projekt.

### **5 § Arbetsgivarförhållanden**

Energimyndigheten är inte arbetsgivare eller uppdragsgivare för stödmottagaren eller annan som denne anlitar för projektet. Energimyndigheten gör således inte avdrag för skatter, socialförsäkringsavgifter, etc.

### **6 § Underrättelseskyldighet angående finansiering**

Stödmottagaren ska omgående underrätta Energimyndigheten om stödmottagaren ansöker om eller får medel för projektet från annan finansiär än Energimyndigheten. Detta gäller även andra ändringar av finansieringen av projektet jämfört med vad som framgår av Energimyndighetens beslut om stöd.

### **7 § Rapportering och uppföljning**

Rapportering och uppföljning ska ske i enlighet med Energimyndighetens anvisningar och beslut om stöd.

Om projektpart enligt beslutet får medel motsvarande tre miljoner kronor eller mer från Energimyndigheten ska revisorsintyg från auktoriserad eller godkänd revisor avseende denna projektpart bifogas slutredovisningen. För kommun, landsting, statliga myndigheter, universitet och högskola accepteras revisorsintyg från internrevisor. Revisorsintyg ska även bifogas slutredovisningen om Energimyndigheten så särskilt begär. Genom intyget ska revisor bekräfta att i slutredovisningen redovisade kostnader för projektparten hämtats ur dennes bokföring, att kostnaderna har uppkommit under den projekttid som framgår av beslutet, att kostnaderna är verifierade (styrkta) och att projektpartens redovisningsrutiner är utformade i enlighet med god redovisningssed.



### **8 § Ändringar i projektet**

Stödmottagaren ska i förväg skriftligen ansöka hos Energimyndigheten om att få göra ändringar inom den genomförande- och kostnadsplan som framgår av Energimyndighetens beslut om stöd. Detta gäller t.ex. byte av projektledare, byte av stödmottagare, ändrad projekttid, ändring i genomförandet eller anstånd med rapportering till Energimyndigheten. Förskjutningar accepteras mellan kostnadsslagen inom den kostnadsplan som framgår av Energimyndighetens beslut upp till och med tio (10) procent. Stödmottagaren ska ansöka hos Energimyndigheten om ändringar som överstiger tio (10) procent om beloppet är större än 50 000 kronor.

Stödmottagaren ska omgående skriftligen underrätta Energimyndigheten om projektet avbryts eller försenas, om stödmottagaren kommer på obestånd eller om annan omständighet av väsentlig betydelse inträffar. Stödmottagaren ska även omgående anmäla namn- och adressändring till Energimyndigheten.

### **9 § Ändring av beslut**

Ändringar eller tillägg till Energimyndighetens beslut om stöd ska upprättas skriftligen av Energimyndigheten för att gälla.

### **10 § Rätt till resultat**

Stödmottagaren eller resultatens rättsinnehavare har nyttjanderätt över projektresultat som uppkommer inom projektet. Projektresultaten får överlåtas eller upplåtas till annan. Stödmottagare får dock inte överlåta eller upplåta projektresultat, eller på annat sätt vidta någon åtgärd, som medför att det blir fråga om indirekt statligt stöd.

### **11 § Granskningsrätt**

Energimyndigheten eller annan som Energimyndigheten utsett (t.ex. auktoriserad revisor) har rätt att följa arbetet och ta del av handlingar som innehåller uppgifter om t.ex. den tekniska och ekonomiska utvecklingen av ett projekt. För att möjliggöra granskning har Energimyndigheten rätt att utfärda särskilda anvisningar för redovisning.

Energimyndigheten har rätt att följa upp avslutat projekt genom att begära uppföljningsrapport som ska utformas och inges enligt Energimyndighetens anvisningar. Sådan rapport kan begäras in vid tre tillfällen inom en tioårsperiod räknat från datumet för projektslut.

### **12 § Återbetalning av ej upparbetade medel**

Beviljade och utbetalda medel som inte har förbrukats av stödmottagaren ska återbetalas till Energimyndigheten. Efter inlämnande av ekonomisk slutredovisning meddelar Energimyndigheten om återbetalningsskyldighet föreligger och med vilket belopp.

### 13 § Sanktioner

Energimyndigheten får besluta att ett beviljat stöd helt eller delvis inte ska betalas ut om

- den som ansökt om stöd genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat sätt har förorsakat att stödet beviljats felaktigt eller med för högt belopp,
- stödet av något annat skäl har beviljats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren borde ha insett detta, eller
- villkoren för stödet inte har följts.

Stödmottagaren är återbetalningsskyldig om någon av de grunder som anges i punkterna 1–3 ovan föreligger. Energimyndigheten kan då komma att helt eller delvis kräva tillbaka stödet jämte ränta enligt räntelagen (1975:635).

Vid det fallet att stödet från Energimyndigheten utgör olagligt statligt stöd, är stödmottagaren skyldig att betala tillbaka stödet om återbetalning inte får underlåtas enligt EU-rätten. Detta framgår av 3 § lagen (2013:388) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler. Statens energimyndighet ska då i enlighet med samma lag återkräva stödet jämte ränta från utbetalningsdagen.

Energimyndigheten kan hålla inne utbetalningar av stöd tills vidare om myndigheten överväger men ännu inte har beslutat om sanktioner. Myndigheten kan också välja att inte betala ut stöd om utredning av sanktioner gentemot samma stödmottagare pågår i ett annat projekt som Energimyndigheten finansierar.